

Aan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2515 XP DEN HAAG

Nieuw-Beijerland, 15 februari 2022

DIGITAAL INGEDIEND VIA PLATFORM PARTICIPATIE
([Voornemen / Notitie Reikwijdte en Detailniveau - Platform Participatie](#))

Onderwerp: Notitie Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER windturbinebepalingen

Algemeen

Compensatie Plan Groep (CPG) opgericht 5 okt 2015 door groep omwonenden uit Nieuw-Beijerland, Piershil, Goudswaard en Simonshaven/Hekelingen – Doelstelling: Men wil op een fatsoenlijke wijze gecompenseerd worden en waarborgen voor behoud van het woongenot. Deze groep opereert als een werkgroep onder dorpsvereniging Filopopers, Nieuw-Beijerland

Sinds april 2014 zijn wij als dorpsvereniging actief betrokken bij de inpassing van een windturbinepark in de gemeente Hoeksche Waard, voormalig gemeente Korendijk. Onder bevoegd gezag van de provincie Zuid-Holland draaien hier sinds maart 2019 vijf windturbines met een tiphoogte van 200 meter en een vermogen van 4,2 MW elk. Duizenden overlast klachten zijn inmiddels geregistreerd bij de omgevingsdienst ZHZ en zeker 8 huishoudens, die bij ons bekend zijn, zijn mede door die overlast verhuisd naar elders. Het credo van de CPG is dan ook **“wat hier is gebeurd, mag nooit meer gebeuren, hier niet nergens niet”**. Als klokkenluiders trokken wij al in een vroeg stadium aan de bel en hebben ook via vele kanalen waarschuwingen uitgezonden, waarvan een landelijke oproep in mei 2019 ook aan uw Ministerie is uitgegaan en welke we voor deze gelegenheid graag willen incorporeren in deze zienswijze, zie <https://www.filopopers.nl/een-hoop-herrie-om-een-beetje-geluid/>
Zie vervolglink **00 Verzoek onderzoek LFG RaadsledenHW.pdf**

Tevens incorporeren wij in deze zienswijze de in de bijlage toegevoegde stukken:

- Het burgerinitiatief: “Een hoop herrie om een beetje geluid” – Dorpsvereniging Filopopers, inclusief brief motie aan het Rijk, Brief motie aan alle 365 gemeenten in Nederland door gemeente Hoeksche Waard, motie unaniem aangenomen door Raad van gemeente Hoeksche Waard.

Wij juichen meer onderzoek dan ook van harte toe, maar wel op onafhankelijke basis door partijen die uiterst deskundig zijn in het geluidsspectrum van windturbines en waarin de overlast klachten ook uiterst serieus genomen gaan worden om meer ellende in de toekomst te voorkomen. Hiervoor dienen uitgebreide onderzoeksprogramma's opgezet te worden, waarbij zorgvuldigheid boven snelheid dient te gaan.

Als groep omwonenden van windpark Spui zetten wij ons sinds 2015 in om onze doelstellingen te verwezenlijken, zijnde fatsoenlijke compensatie en behoud van woongenot. Wij hebben hiervoor in het participatietraject diverse voorstellen gedaan, maar die zijn genegeerd zonder afdoende onderbouwing. Vanaf ingebruikname windpark Spui in april 2019 is gebleken dat er ernstige overlast is ontstaan. Inclusief gezondheidsklachten door slaapebrek, inclusief inwoners die noodgedwongen verhuisd zijn om de overlast te ontvluchten. Wij hebben ook diverse malen verzocht deze overlast aan te pakken, maar tot dusver zijn er onvoldoende maatregelen genomen die tegemoet komen aan onze doelstelling. De reeds genomen maatregelen, aanbrengen van rolluiken, dubbel glas of geluidswerende roosters, hebben onvoldoende effect. Ook is er geen uitzicht meer op verbetering of extra inzet om de overlast onder een groep omwonenden verder te beperken.

Als omwonenden groep ervaren we nu de overmatige overlast en zien we dat geen enkele instantie bevoegd is enige vorm van aanpassing te doen. Iedereen wordt in de houtgreep gehouden van de huidige wet- en regelgeving en de burger heeft het nakijken. Zo moeten we niet met elkaar om willen gaan in een duurzame samenleving en een transitie waarin we elkaar hard nodig hebben. Juist dus moeten samenwerken en niet de Macht en burgerij tegen elkaar opzetten!

In reactie op uw NRD geven wij u namens omwonenden windpark Spui, verenigd in de Compensatie Plan Groep (CPG), werkgroep van dorpsvereniging Filopopers, onze zienswijze.

Leeswijzer: Per hoofdstuk, beschreven in de NRD, is een aanbeveling, opmerking of herziening gevraagd.

1.2 Consequenties uitspraak Delfzijl Zuid Uitbreiding 20202

> Ons inziens kon het niet uitblijven dat zowel op internationaal als nationaal niveau een rechter een halt toe roept aan de planning voor inpassing van windturbines omdat de grondrechten van burgers te veel in het geding zijn en de bescherming/handhaving bij wet- en regelgeving voor omwonenden tekortschiet.

Gezien de verschillen in nationale wet- en regelgeving m.b.t. geluidnormen voor windturbines merken wij op dat dit onderscheid wel goed zichtbaar moet zijn om niet appels met peren te gaan vergelijken. Dit is natuurlijk cruciaal nu hier gesteld wordt dat windturbinebepalingen tussen de twee jurisdicties grote gelijkenissen vertonen. Dus dan graag in detail zichtbaar maken wat die gelijkenissen zijn, maar vooral waar de verschillen zitten. Het betrekken en vergelijken van normen uit de EU-landen en VK zou dan zinvol zijn.

Afgaande op de turbulente ontwikkelingen in de laatste 2 decennia op het gebied van windturbines waarin we efficiency groei zien van windmolens met een tiphoogte van 50 meter naar industriële windturbines van 280 meter tiphoogte, verzoeken wij bij toekomstige plannen voor plaatsing van 1, 2 of 3 windturbines een MER wordt uitgevoerd waarin de gezondheidseffecten worden meegenomen.

Met betrekking tot uw laatste opmerking actieprogramma bevoegde gezagen, verzoek ik u juist hierbij de burger bij de hand te nemen en voor hen een ondersteuningsprogramma op te zetten waarin ze beschikking krijgen over door de overheid ter beschikking gestelde onafhankelijke deskundigen (hoe vaak ben in je leven ben je als burger betrokken bij een inpassingsplan/MER procedure?)

In deze context incorporeer ik het artikel “Verslag participatieproces” U kunt deze hier nalezen: [Het burgerinitiatief: “Een hoop herrie om een beetje geluid” – Dorpsvereniging Filopopers](#), open link bijlage 01 Verslag participatieproces. Tevens toegevoegd als bijlage in deze zienswijze.

2.1 Probleemstelling

> Wij zijn geschrokken van de wijze van de tekstuele benadering over de probleemstelling. Geluid is één van de complexe ingrediënten waaruit het overlast pallet bestaat. Het is ook de huidige maatvoering en impact op het landschap, slagschaduw, (nacht)lichtschittering, de situering van de windturbine(s) t.o.v. de woning. Het gehele plaatje zal moeten worden meegenomen in de relatie naar effecten op de gezondheid. Als de overheid nu zorgvuldig dit wil onderzoeken, waarom is dat dan niet eerder gebeurt?

Terwijl de effecten al bij de vaststelling van de huidige Nederlandse geluidsnorm uit 2010 is vastgesteld door de RIVM (9% omwonenden kunnen mogelijk ernstig overlast ervaren en daarvan medische klachten krijgen). Mogen we met nieuw onderzoek nu wel vertrouwen dat de overheid vanuit het voorzorgsprincipe ook daadwerkelijk eisen stelt aan afstand en daadwerkelijk te meten geluidsproductie op de gevel? De windturbines van vandaag en morgen hebben zo'n enorme omvang dat de huidige normen tekortschiet bij de bescherming van omwonenden. Het achtergrondgeluid in de regio van het windturbinepark hier, is vooraf bepaald op een nachtelijke waarde van onder de 30 dB(A). Als mensen dan met een geijkte meter op hun gevel in de nacht 70 dB(A) meten en dus met een jaargemiddelde binnen de 41/47 Lden norm geen enkel middel hebben om hier iets tegen te doen. Daarvan dus slecht slapen met als gevolg op de korte maar zeker op de langere termijn gezondheidsklachten gaan ervaren. Het gevolg van die gezondheidsschade is dus niet dat die mensen daar al jaren wonen maar omdat er een industrieel windturbinepark nabij hun woning is gebouwd. Als het bevoegd gezag dan ook nog eens toestaat dat de exploitant, het op slinkse wijze kunnen aanwijzen van een 2^e molenaarswoning, waarmee nog meer geluidruimte wordt gecreëerd, dan heeft het bevoegd gezag in onze ogen gefaald en de belangen van haar burgers te grabbel gegooid, alleen om tegemoet te komen aan de winstverwachtingen van de exploitant.

Geluid is een uiterst complexe materie. Er zal voor ieder windturbinepark een gedegen onderzoek moeten plaatsvinden wat het effect is op de situering van gevoelige objecten t.o.v. de windturbine(s). We zien hier de effecten dat bij sommige woningen meer overlast wordt ervaren dan bijvoorbeeld t.o.v. de burens. Dit heeft puur te maken met de situering van de woning en omliggende (bij)gebouwen.

De huidige uniforme reken geluidsnorm schiet hierin tekort. Er zal veel meer onderzoek moeten plaatsvinden op alles aspecten op lokaal niveau.

2.2 Doelstelling

> Wat wij zien is dat de actuele eigen kennis tekortschiet. Er is geen eigen onderzoek, de onderzoeken van het RIVM beslaan merendeels (oudere) vanuit diverse continenten opgestelde onderzoek rapportages, waarvan vaak de conclusie is dat meer onderzoek nodig is. Meer onderzoek moet plaatsvinden om die kennis te vergaren die van belang is in relatie tot afstand woning, gedragingen van het geluid en de uiteindelijke effecten die dat heeft op het menselijk welzijn en gezondheid. Zolang dat niet goed in beeld is zal de overheid vanuit het voorzorgsprincipe geen windturbineparken meer moeten vergunnen en bestaande windturbineparken stilzetten op die momenten dat er een overlastpiek te verwachten is.

Wat wij hier zien is een omgevingsdienst die inmiddels in 3 jaar tijd duizenden overlast klachten registreerde, maar op geen van de klachten inhoudelijk iets kon ondernemen. Enig idee hoe dat voelt om midden in de nacht een omgevingsdienst te moeten bellen met de klacht dat je niet meer kunt slapen? Handhaving is dus een utopie en de exploitant lacht je gewoon uit. Die draait binnen de huidige norm en hoeft niks. Het bevoegd gezag kan niks, want heeft veel te ruim vergund en elke ingreep kost ze (samenleving) geld. Binnen de huidige regelgeving zijn dus het leefklimaat en gevolgen voor de gezondheid onvoldoende beschermd, wat weer haaks staat op het EVRM en Unierecht.

3.1 De planMER-procedure

In aanvulling op het lijstje genodigden. De kennis van de overlast en gezondheidsklachten zit bij de omwonenden van bestaande industriële windturbineparken. Zij dienen dus bij uitstek aan tafel te zitten. Daarnaast dient een breed spectrum vanuit de gezondheidszorg, medici en audiologen/akoestici verbonden te worden aan het onderzoek/gespreksrondes en in zijn algemeenheid zoals vanuit het verdrag van Aarhus valt op te maken, dient de overheid het zo te organiseren dat geen enkele belemmering wordt opgeworpen om betrokken publiek fatsoenlijk in de gelegenheid te stellen zich te laten horen. Daarnaast moeten zij dus ook toegang hebben tot alle beschikbare informatie en er moeten behoorlijke termijnen zijn waarbinnen die informatie gelezen en begrepen (toegelicht) kan worden.

We stellen vraagtekens bij het versneld opstellen van een planMER zonder dat goed veldonderzoek is uitgevoerd bij bestaande windturbineparken. Het gaat hier om het onderzoeken naar de wenselijkheid om de landelijk bestaande geluidsnorm voor windturbines aan te passen en niet om alles bij het oude te laten met een nieuwe zure saus erover.

We missen nog waarborgen waarbinnen bezwaren bij vaststelling van NRD/planMER nog ter discussie gesteld kunnen worden. Algemeenheden in de regelgeving later kunnen lokaal juist weer voor problemen zorgen. Graag nog een beroepsprocedure toevoegen waarbinnen burgers in later stadium nog een aanvulling kunnen doen in de evaluatie leefomgevingseffecten.

3.2 Waar staan nu en straks windturbinebepalingen

Vanuit de SMB richtlijnen zien we hier een situatieschets die doet vermoeden dat er veel te veel druk ligt op de termijn van de besluitvorming. Zorgvuldig wetenschappelijk onderzoek heeft tijd nodig en moet het o.i. ook krijgen. Uitvoerig geluidsonderzoek en medisch veldonderzoek dient de ruimte te krijgen.

Een afraffeling, met alle gevolgen van dien zagen we eerder bij de vaststelling van de geluidnorm in 2010 waarin geen enkel veldonderzoek aan vooraf ging, maar gebaseerd was op aannames. Dat gaan we nu niet nog een keer zo doen. Zeker omdat er in deze proceduregang, zoals gesteld is *“Er is nog nooit een planMER voor algemene regelgeving in een AMvB opgesteld”*

4 Referentiesituatie

Dit hoofdstuk voegt weinig tot niets toe aan de afweging die een planMER-onderzoeker maakt, anders dan dat het duidelijk wordt welk beleid wenselijk is. En laat dat nou net niet de bedoeling zijn: een planMER moet het beleid informeren, en niet andersom.

We zien veel kaartjes en we lezen veel algemene uitspraken ('kijk, hier zijn de steden in Nederland'). De NRD is hiervoor niet de plek, dat moet een compact document zijn dat opstellers van een planMER zo effectief mogelijk uitlegt wat de randvoorwaarden zijn waarbinnen zij kunnen bewegen.

Deze hele slideshow met algemene, landelijke uitspraken moet worden geschrapt. Eerder wordt uitgelegd hoe je lokale effecten beschouwt. De meer dan duizend klachten die het eerste jaar van Windpark Spui opleverden zijn het resultaat van beperkt onderzoek en verkeerde inschattingen vooraf.

5.1 Over de windturbinebepalingen

“De informatie in het planMER moet volledig bijdragen aan de besluitvorming over de vaststelling van de windturbinebepalingen. Het is van belang om maatschappelijke discussie en wetenschappelijke inzichten volwaardig mee te nemen.”

Deze hoopgevende regels zijn nog niet uitgeschreven, of er volgt een onvolledige opsomming van nadelige gevolgen van windturbines op de omgeving:

- De gezondheid van mensen ondervinden op korte termijn én op lange termijn grote nadelige gevolgen. Het getuigt ofwel van een grote naïviteit van de opstellers van dit document, dan wel van kwade opzet om dat niet op te nemen in deze opsomming. Het wetenschappelijk bewijs stapelt zich op, terwijl dat geredeneerd vanuit het voorzorgsprincipe niet eens zou hoeven.
- Wij als omwonenden van Windpark Spui ervaren het dagelijks, en het heeft een vernietigende impact gehad op gezondheid en welzijn van tientallen mensen (direct), zo niet honderden mensen (indirect).
- In de opsomming van categorieën ontbreekt de Gezondheid van de mens. Het Unierecht eist dit.

- In aanvulling op het punt over de aantasting van de natuur hebben wij als omwonenden de ervaring dat de turbines, wellicht veroorzaakt door trillingen in de grond, effect hebben op de ondergrondse fauna (mollen die wegtrekken) en insecten (spinnen die wegtrekken).
- Een andere aanvulling op het punt over de aantasting van de natuur betreft het beschermen van beschermde vogelsoorten zoals de zeearend, en het verplicht uitrusten van windmolens met een systeem als DTbird (en DTbat). Net zoals je volgens ons niet van duurzame energie kunt spreken als er mensen mee moeten worden ziek gemaakt, zo kun je niet van duurzame energie spreken als beschermde diersoorten niet worden beschermd, terwijl de technologie daarvoor vrij beschikbaar is.

Wij zijn het er grondig mee eens dat landelijke normen noodzakelijk zijn voor het creëren van een **level playing field**. Bij het vergunnen van een windpark worden drie belangen gediend: het nationale belang (CO₂-reductie), economisch belang (windparken genereren extreem hoog en stabiel rendement) en lokaal belang (gezondheid van de bevolking en behoud van leefomgeving en milieu). Alle positieve effecten van een windpark komen ten gunste aan het nationaal en economische belang. Alle negatieve effecten moeten worden gedragen door de lokale omgeving.

De ervaring leert nogal nadrukkelijk dat lokaal kennis en kunde ontbreekt - het is meestal voor het eerst dat zoiets gebeurt, en zowel lokale bestuurders als bewoners moeten zich de complexe materie eigen maken - terwijl overheden en ontwikkelaars veel routine, kennis en juridische slagkracht hebben. Dit heeft in de praktijk als uitwerking dat bewoners en lokale bestuurders bijna letterlijk worden platgewalst, waarna de turbines tientallen jaren hun ding doen over de rug van de bevolking. Het past in het tijdsbeeld dat de overheid het vertrouwensbeginsel keer, op keer, op keer schaad.

De oplossing zit hem in duidelijke, ook voor de bevolking begrijpelijke en te controleren, landelijke normen. Normen die nu eens de kant van omwonenden kiest, die gezondheid stelt boven economisch belang, zoals Unierecht voorschrijft. Een afstandsnorm dus, zoals het coalitieakkoord voorschrijft, en een piekbelasting van niet meer dan 35Db in de nacht.

Trechtering van windturbinebepalingen

Het denkraam dat hier wordt geponeerd klinkt als een redelijk begin, maar het is zeer algemeen gesteld. Terwijl wordt gesteld dat **“in deze NRD is beschouwd van welke situaties [...] sprake is”**, is het tegendeel waar. Alle uitspraken zijn bijzonder algemeen en geven geen enkel houvast aan onderzoekers om in een planMER-procedure een duidelijke uitspraak te doen.

Verder lijkt er te worden gesteld dat naarmate de problemen die ontstaan lokaler worden, er ook lokaal naar een oplossing moet worden gezocht - 'maatwerk moet worden geleverd', zoals het altijd klinkt onder de systeemplafonds van beleidsmakers. Maar dit is niet waar: onafhankelijk van waar een turbine wordt opgehangen, er wonen mensen in de omgeving die er last van hebben, waarvan een deel extra gevoelig is voor de geluidshinder. Dat is in Drenthe niet anders dan in de Hoeksche Waard.

Nationale regels zijn juist nodig om hierin orde te scheppen en maatwerk en alle wrijving die daaruit voortkomt te voorkomen, vooropgesteld dat bij die landelijke normen een goede balans is gevormd tussen nationale, economische en lokale belangen. Wat nu niet het geval is, maar in deze NRD geregeld zou kunnen worden als deze volledig anders zou worden ingestoken dan nu het geval is.

In figuur 14 wordt gesproken van een geluidsnorm op basis van Lden. Een geluidsnorm op basis van Lden is gedoemd te mislukken - sterker nog: de basis onder álle problematiek die we nu op proberen te lossen is gelegd door de huidige Lden-gebaseerde geluidsnorm, die alle geluidsoverlast van Windpark Spui, en alle andere windparken, feitelijk heeft gelegitimeerd. Door een jaargemiddelde van geluidsdruk te pakken kun je maandenlang geluidsoverlast produceren in de wetenschap dat er ook maanden aankomen waar de wind weinig waait. Alsof je iemand een stomp op de neus geeft, en daarna de agent vertelt dat het meevalt, omdat je hem gemiddeld over het jaar niet zo hard hebt geraakt.

De Lden-norm legitimeert niet alleen geluidsoverlast, het slaat ieder instrument van omwonenden om deze te controleren uit handen. De complexiteit is dusdanig dat de overlastgever zich altijd kan verbergen achter niet geijkte instrumenten, niet publieke SCADA-data en onnavolgbare rekenmethodes. **Er moet daarom een afstandsnorm komen (bv. 10x masthoogte), gecombineerd met een toegestane piekbelasting in de nacht (van 35dB), gecontroleerd door geluidsmeters op gevels van omwonenden.**

Leemten in kennis

In deze paragraaf wordt nieuwe kennis die wordt opgedaan bij voorbaat uitgesloten. Het staat vast dat nieuwe kennis gaat worden opgedaan, en het is aannemelijk dat dit kennis betreft over negatieve gezondheidsgevolgen. Uit voorzorg moet daarom juist worden opgenomen dat, als blijkt dat een windpark meer schade oplevert dan gedacht, ingegrepen moet worden.

Dit dwingt windparken om preventief stil te staan bij gezondheidsgevolgen, om de economische gevolgen van meer of volledige stilstand te mitigeren.

Deze paragraaf maakt dus eens te meer duidelijk waar dit NRD voor dient: het is een document waarin een hernieuwde poging wordt gedaan om het nationale belang en het economische belang te dienen, en de omwonenden, wiens gezondheid op het spel staat, maximaal te treffen.

Aspecten die mogelijk aan de orde komen in windturbinebepalingen

U raadt al welk aspect hier ontbreekt: de bescherming van de gezondheid van mensen. Zie talloze redenties elders in dit document.

5.2 Relevante alternatieven en varianten voor windturbinebepalingen

Dit lijkt een belangrijke bepaling in het NRD, maar we lezen alleen maar zeer algemene uitspraken. Het is het gevolg van een gesloten bijeenkomst met niet genoemde experts en niet genoemde uitkomsten. Bij de geluidsnorm wordt alleen een Lden-norm genoemd van 45dB Lden. Dat is hoger dan de huidige 41Lden. Over Lnight wordt niet gesproken, terwijl de logica dicteert dat met name daar de gezondheid wordt geschaad (omdat slaapgebrek gezondheidsschade veroorzaakt). We zien dus dat alle weerstand tegen turbines, waaronder de duizenden klachten afkomstig uit Windpark Spui alleen, bij Arcadis als resultaat heeft dat de methodiek van geluidsnormering, die overlast legitimeert en oncontroleerbaar is door omwonenden, niet wordt aangepast, en zelfs sterk wordt versoepeld. De incompetentie druipt af van het vod dat NRD wordt genoemd. Er komt geen andere norm dan de huidige. Hooguit iets meer generiek. Dat staat dus al vast voor de planMER wat dus niet mag want het komt neer op het nemen van een besluit zonder geïnformeerd te zijn zoals art. 3:2 Awb eist. Graag een norm met Piekbelasting zoals ook voor andere industrieën en Inrichtingen geldt.

5.3 Alternatief ongewijzigde regels

Indien het bevoegd gezag gebruik had gemaakt van haar afwijkingsbevoegdheden in het activiteitenbesluit voor windpark Spui, hadden we nu deze zienswijze niet hoeven te schrijven. Was er goed geluisterd en gekeken naar de zienswijzen en vele opmerkingen van omwonenden en daar ook daadwerkelijk rekening mee gehouden in de uitvoering, dan was er nu minder overlast geweest en dan was een maximale geluidsbelasting ook een maximale geluidbelasting van 41/47 dB(A) op de gevel en niet 70 dB(A) op de gevel op basis van een jaargemiddelde die voor de omgevingsdienst onmogelijk te handhaven is.

5.4 Varianten geluid

De NRD spreekt over “Conform de (voorwaardelijke) aanbeveling van de WHO is gekozen om in ieder geval een strengere geluidnorm van 45 dB Lden als variant te onderzoeken.”

Aanbeveling Zienswijze:

- Hét grote struikelblok bij de huidige norm is het feit dat er wordt gerekend met een jaargemiddelde. Dus hoewel 45 dB Lden minder is dan 47 dB Lden is het nog steeds desastreus voor omwonenden wanneer er onvoldoende afstand is gehouden. Wij zouden graag zien dat er gerekend wordt met piekbelasting zoals voor andere industrieën wél het geval is. Geen uitzondering voor de Windenergie.

Aanbeveling Zienswijze:

- De overlast door laagfrequent geluid (LFG) Infra en Laag Frequent al dan niet conform een maximale geluidbelasting van Lden 47 dB wordt ook veroorzaakt door de afstand. Onderzoek de gezondheidsaspecten!! En geen literatuur- of bureaustudie maar gewoon in het echt en jaarrond.

Aanbeveling Zienswijze:

- Het voorstel om maar 1 geluidsnormvariant te onderzoeken die dan meteen gaat gelden voor de dag, avond en de nacht stuit op grote bezwaren. Er is geen vertrouwen bij omwonenden aangezien het wéér een norm gaat worden waarvoor een **jaargemiddelde** wordt gehanteerd. De overheid begrijpt er nog steeds niets van. Per saldo gaan we er dan in de nacht 4dB op achteruit. Maar goed we slapen toch al niet meer. Aanbevolen wordt om een norm zonder jaargemiddelde te onderzoeken en te hanteren.

Aanbeveling Zienswijze:

- Maak van gezondheid een aparte categorie om te onderzoeken. Niet als functie van geluidsoverlast. Maar met brede blik zoals van een goede Overheid verwacht mag worden en zoals het Unierecht eist!

Aanbeveling Zienswijze:

- Minimaal ook te onderzoeken is een variant met een andere norm dan Lden. Dus geen jaargemiddelde, wel handhaafbaar en met een lokaal te meten grenswaarde.

5.5 Varianten externe veiligheid

Kennelijk zijn waterkerende dijken, woningen en bewoners géén kwetsbare objecten?

Aanbeveling Zienswijze:

- Stel omwonenden eens centraal.

5.6 Methodiek slagschaduw

“Deze zijn niet eenduidig, een technisch heldere meet- en rekenopzet ontbreekt (voor geluid is dat wél beschikbaar).” Voor geluid is het zo eenduidig en helder dat we daar nu allen de zure vruchten van plukken.

Aanbeveling Zienswijze:

- Als in de eerste 20 minuten het al misgaat, hoe kan het dan zijn dat we dit dan toch maximaal 17 dagen per jaar toestaan? Graag meer onderzoek naar het effect op de gezondheid en de effectiviteit van die mitigerende maatregelen.

5.7 Technisch voorkomen van lichtschildering

Hoewel de lichtschildering dus geen issue voor deze NRD meer is. Want opgelost door technische oplossingen, zitten we nog steeds met onnodige verlichting dag en nacht.

Aanbeveling Zienswijze:

- De noodzaak van de obstakelverlichting onderzoeken, en waar al is bepaald dat deze niet (meer) nodig is met terugwerkende kracht ontmantelen dan wel uitschakelen.

5.8 Onderzoek afstandsnormen

Dit onderwerp krijgt in deze NRD welgeteld 1 alinea van 8 regels. Terwijl dit naar onze overtuiging één van de hoofdoorzaken van de nu optredende hinder van de geplaatste Industriële Wind Turbines op land. Wat heeft de overheid te verbergen en wat te verliezen? Het feit dat er nooit deugdelijk onderzoek is uitgevoerd is de oorzaak dat het zo uit de hand kon lopen.

Het RIVM “bekijkt” op dit moment de mogelijkheden van veldonderzoek. Wat betekent dit voor de NRD en de planMER? Wat zegt het ons dat dit in deze NRD nu niet genoemd wordt? Of wordt er gewacht op een EU-richtlijn?

Aanbeveling Zienswijze:

- De afstand is de bron van alle hinder en overlast, op gebied van gezondheid en leefklimaat. Graag daar meer gewicht aan geven in deze NRD. Dus Onafhankelijk Wetenschappelijk Verantwoord Veldonderzoek.

5.9 Voorkeursalternatief

Ons windpark Spui is ook ooit als een parallel verlopend, iteratief en interactief proces geweest. Helaas kreeg de initiatiefnemer carte blanche en drukte de Provincie de molens gewoon door en liep het overleg vooral parallel (zie ook bijlage “verslag participatieproces”). Enige mate van iteratieve of interactieve activiteit hebben wij niet kunnen constateren in de afgelopen jaren.

Aanbeveling Zienswijze:

- Van waar deze haast? Volgorde moet zijn; eerst een plan (of plannen), dan wordt er een m.e.r. uitgevoerd en pas dan komt er een ontwerpbesluit tot stand. Dus niets parallel.

6.1 Aanpak en methodiek

“Windturbinebepalingen zijn bedoeld om op rijksniveau leefomgevingsregels te stellen voor de plaatsing en exploitatie van windparken in Nederland. De effecten zijn nationaal en worden dan ook op nationaal schaalniveau bepaald. Nederland als geheel is het plangebied én studiegebied in het op te stellen planMER.”

Aanbeveling Zienswijze:

- Landelijke regels druisen in tegen de eerdere genoemde argumenten in de planMER Structuur Visie Windenergie op land uit 2014. De effecten zijn per locatie verschillend. Daarom mogen en kunnen landelijke regels niet zonder lokaal maatwerk worden toegepast.

Aanbeveling Zienswijze:

- Leemten in kennis moeten niet uitgewerkt worden in een planMER, maar eerst deugdelijk worden onderzocht. Voorzorgsprincipe.

6.2 Thema's en beoordelingscriteria

Aanbeveling Zienswijze:

- Gezondheid is een veel belangrijker thema dan het nu in deze NRD krijgt. Idem met de erbij voorgestelde beoordelingscriteria. De slager keurt zijn eigen vlees. Gezondheid is meer dan alleen geluid en geluidshinder. Met het huidige voorstel wordt ander onderzoek afgekapt of uitgesloten.
- Het thema Energietransitie en verwijzing naar het klimaatakkoord hoort hier niet thuis. Dat moet dus géén thema zijn. Simpelweg omdat het geen milieueffect is.

6.3 Gezondheid

Gezondheidsklachten komen niet alleen maar door het hoorbare geluid. Het zijn waarschijnlijk juist de niet hoorbare maar voelbare, pulserende onregelmatig trillende geluidsgolven. Die reiken heel ver en daar voorzien de huidige afstands- en geluidsnormen totaal niet in. Rapport van WHO m.b.t. mogelijke gezondheidseffecten door RIVM vakkundig (in opdracht?) weg gerelativeerd. Echter, bij twijfel niet inhalen! Hier geldt het voorzorgsprincipe. De overheid moet zijn burgers beschermen.

Aanbeveling Zienswijze:

- Niet alleen literatuuronderzoek, maar veldonderzoek; langdurig, in Nederland, op locatie. Daarbij dus de afstand én de geluidsnorm beschouwen.

Aanbeveling Zienswijze:

- Als er onvoldoende bekend is over de invloed van Infra- en LFgeluid, of als de resultaten niet eenduidig zijn is dat een reden des te meer om het goed te onderzoeken.

Zeker als er zoveel klachten zijn. Hier moet dus eindelijk goed en onafhankelijk onderzoek plaatsvinden. En **niet** door overheidsinstanties zoals het RIVM die opdrachten en instructies krijgen vanuit de Politiek of het Bevoegd gezag. (blz 41: “Het RIVM verkent momenteel welke mogelijkheden er zijn voor aanvullend gezondheidsonderzoek in Nederland, waarover in het voorjaar wordt besloten.

Zo mogelijk en relevant zullen nieuwe inzichten ook behandeld worden in het planMER. “) Het probleem is nu juist dat deze windturbines er staan ten gevolge van besluiten door Bevoegd Gezag, rapporten van RIVM, etc. Het vertrouwen is dus aantoonbaar en in grove mate geschaad.

6.4 Effecten op Natura 2000

Uit NRD: “Algemene regels zouden een plan in de zin van artikel 2.7 van de Wet Natuurbescherming (implementatie van art. 6 Habitatrictlijn) kunnen zijn.

Een plicht tot het opstellen van een passende beoordeling bestaat uitsluitend als het plan significante gevolgen kan hebben. In principe zien de windturbinebepalingen niet op de concrete ontwikkeling van projecten. Daarom is geoordeeld dat er geen sprake is van een plan met mogelijk significante gevolgen. Juridisch is dus geen passende beoordeling nodig. “

Daarmee is dit onderwerp ook weer mooi omzeild.

Dat komt wel heel dicht bij de redenering van de Raad van State in de Battenoord zaak, niet ver van ons windpark Spui, - die dus door het Europese Hof van Justitie in het Nevele arrest onderuit werd gehaald.

Aanbeveling Zienswijze:

- Gewoon altijd een passende beoordeling opstellen.

Evenals de stikstof depositie. Letterlijk staat er in deze NRD;

“De stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitatten is een belangrijk juridisch thema.”

Het is echter geen juridisch thema maar een milieuprobleem veroorzaakt door mensen. Gelukkig hebben we bij energieprojecten vrijstelling.

Aanbeveling Zienswijze:

- Geen vrijstelling qua stikstofdepositie dus gewoon een effectbeoordeling Natura 2000 opstellen.

Bijdrage conclusie samenvatting vanuit CPG

Algemeen: De hele voorliggende NRD wordt gekenmerkt door manipulatieve, subjectieve, sturende, probleem ontkennende voorzetten. De NRD is daarmee als voorstel van een bedenkelijk niveau en gaat voorbij aan de juridische corrigerende tik op de vingers die het Nederlandse bevoegd gezag van de rechter heeft gekregen.

“De windturbinebepalingen worden opnieuw vastgesteld, met inbreng van voortschrijdend inzicht in technieken, effecten en ervaringen.”

Maar dat blijkt niet uit de stukken en de spelregels worden wéér van tevoren zó opgesteld dat de doelen hoe dan ook gehaald moeten kunnen worden. Het weglaten van zaken, bewust bagatelliseren, met oude rapporten zwaaien, literatuurstudies, en vooral niet willen onderzoeken en in de praktijk meten van de overlast.

Dames, Heren, ze staan er al. U kunt 365dagen, 24/7 komen meten.

Wanneer wordt de mens weer centraal gezet? Onze belangrijkste klacht bij Windpark Spui is de geluidsoverlast en de gezondheidsschade die optreedt bij molens van dit formaat en capaciteit in nabijheid van dorpskernen en bewoners.

Die optredende overlast, klachten en schade zijn het directe gevolg van de huidige ondeugdelijke Normen die, omstreeks 2010, bewust naar boven zijn verruimd en opgerekt om snel willens en wetens deze Industriële Wind Turbines door te kunnen drukken. De beruchte 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} zijn geen echte etmaalgemiddelden maar jaargemiddelden. Dus na een periode van windstilte mogen de windparken even wat extra's inhalen. Dat er nu als variant een etmaalgemiddelde van 45 dB L_{den} onderzocht kan worden brengt ons zo mogelijk nog verder van huis.

Dáár zit voor ons het grootste probleem en dat wordt in de voorliggende NRD niet aangepakt maar het sluit nader onderzoek zelfs uit!

Het afwijzen van eigenstandig, en ONAFHANKELIJK onderzoek naar de gezondheidseffecten is echter nog het meest verwerpelijke, niet alleen juridisch, maar ook moreel.

Kortom; dit is een poging om het allemaal zoveel mogelijk bij het oude te laten.

Keep Calm, And Carry On.

En ondertussen gaan de voorbereidingen en de bouw van talloze parken gewoon doorHet is uitermate twijfelachtig of een op deze NRD (met zoveel juridische en professionele gebreken) gebaseerde m.e.r. en MER wel de informatie genereren die het Rijk nodig heeft om te voldoen aan de eis van artikel 3:2 Awb

Dat een bestuursorgaan - in dit geval de Rijksoverheid - “de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen dient te vergaren” alvorens een besluit te nemen.

Rechtsoverweging 49 van de Raad van State uitspraak van 30 juni 2021 parafraserend, zou het dus zo maar kunnen gebeuren dat de Raad van State over enige tijd als volgt oordeelt:

De Afdeling kan dan ook tot geen andere slotsom komen dan dat de vaststelling van de windturbinebepalingen in kwestie in zoverre in strijd met de vereiste zorgvuldigheid als bedoeld in artikel 3:2 van de Awb heeft plaatsgevonden en niet berust op een deugdelijke motivering als bedoeld in artikel 3:46 van de Awb.

Deze NRD laat zien dat haastige spoed zelden goed is. De ware les van de 30 juni uitspraak van de Raad van State is kennelijk nog steeds niet geland: neem het Unierecht serieus en neem dus de tijd om het goed te doen.

Graag ontvang ik uw bevestiging van de goede ontvangst van deze zienswijze en de behandeling daarvan.

Met vriendelijke groet,

Namens Compensatie Plan Groep (CPG)
Werkgroep van Dorpsvereniging Filopopers, Nieuw-Beijerland
E-mail:
Website: www.filopopers.nl (thema Duurzaam dorp)

Bijlagen:

- Het burgerinitiatief: "Een hoop herrie om een beetje geluid" – Dorpsvereniging Filopopers, inclusief brief motie aan het Rijk, Brief motie aan alle 365 gemeenten in Nederland door gemeente Hoeksche Waard, motie unaniem aangenomen door Raad van gemeente Hoeksche Waard
- Verslag participatieproces windpark Spui, Nieuw-Beijerland
- 16 machtigingen van omwonenden windpark Spui

Naschrift:

En dan nog ter afsluiting een naschrift van een omwonende, gevlucht voor alle herrie van industrieel windturbinepark Spui:

Het knelt dermate dat naast deze zienswijze wij u nog dit op uw hart willen drukken:

Kiezen of kabelen, hom of kuit, onderzoekt het windturbinegeluid, over en uit. Het onhoorbare horen zit niet tussen de oren, het hele lichaam neemt het waar, rondom lijden aan de wind van voren, en weg met dat gevaar! Nederland wordt echt niet groter door de grootste windturbines onshore.

In Holland staat een huis- en daar is het niet pluis- want de wieken scheuren echt bloedhard- van je zoefboingbrom- van je boembromgrom- van je slaapt niet meer- en je trilt je krom- en je bent ook bang- straks dan valt ie om- ja -in Holland staat een huis-

het voelt niet meer als Thuis (@Ine2019)